

Становище

за дисертационния труд „Социалната институция в условията на българския преход: случаят Еволайф България”, представен от Полина Петкова за присъждане на научно-образователната степен „доктор по Социология”

от проф. дн Валентина Миленкова

I. Общо представяне на дисертационния труд.

Настоящият дисертационен труд проучва и анализира развитието на теоретичните изследователски концепции в контекста на институционализма в социологията и икономиката. Обяснява интелектуалното ядро на това научно интердисциплинарно направление, изследва неговите вътрешно-свързани приложения в различни области и анализира развитието на тези приложения във времето.

Основният изследователски интерес се фокусира върху това как институционализма като подход се използва за генериране на идеи в сферата на организационната теория и за даване на обяснения за социалния свят.

В този контекст П.Петкова очертава рамката на дисертационния труд, разработена с цел проследяване параметрите на социалната организация.

Основната теза в настоящия труд е: конструирането на социалното пространство на всяка една икономическа организация предполага институционализиране на нови икономически, политически и социално-културни същности.

Целите на настоящия дисертационен труд са:

1. Да се покаже какъв е механизмът на развитие, подбор и смяна на различни социални институции.
2. Да се обосноват теоретичните концептуални измерения на отделните школи и направления в икономическата социология, насочени към институционализма и неoinституционализма.
3. Да се проблематизира социалната институция и нейната организация в условията на българския преход и да се изведат нейните основни маркери, които я превръщат в работеща и ефективна пазарна структура.

В рамките на дисертационния труд са представени резултати от проведено непредставително изследване в организацията "Евролайф" - България. Идеята на

изследването е да се проследят мненията на различни в йерархично отношение служители и мениджъри на "Евролайф" по отношение спецификите на пазарните и маркетингови подходи, кадровия потенциал и механизмите на неговото структуриране; намирането на собствена ниша в пазарните конфигурации; поддържане на собствен профил на организацията.

Структура на дисертационния труд: дисертацията включва увод, три глави, заключение, цитирана литература, библиография и приложения.

Обемът на дисертацията е 221 страници. Литературните източници са 192 , от тях 54 на кирилица и 138 броя на латиница.

В дисертацията се обосновава нарастващият интерес от страна на организационните теоретици към институциите, придобил различна насоченост и интензитет от началото на XX век до наши дни.

В първа глава се проследява институционализмът от първата половина на XX в., който се характеризира с описателна ориентация и индуктивни разсъждения.

Основният акцент в анализа на дисертацията е поставен върху факта, че актьорите преследват своите интереси посредством вземане на решения в рамките на конкретните институционални ограничения. Петкова обосновава, че социологическите институционалисти се фокусират върху формите и процедурите на организационния живот, произтичащи от културно специфични практики, норми, когнитивни рамки и системи от значения, които ръководят човешкото действие според "логиката на целесъобразността".

Втора глава изследва организационната теория като възглед за социалната конструираност на организационния живот и разглеждането на институциите като среда на възникване, разширяване, еволюиране или отмиране на организациите.

Въз основа на институционалната перспектива, се обръща внимание на отношенията на взаимно влияние между организации и организационни полета, от една страна, и по-обширни нормативни и културни структури от друга. Петкова подчертава, че за да бъде изучена дадена организация, тя трябва да бъде изследвана отвътре чрез изучаване на вътрешните и между-организационни процеси, както и взаимодействията ѝ с околната среда

В трета глава се проследява самата организация "Евролайф" и социалната среда, в която се ражда и развива изследваната организация. Направен е опит за темпорален и политически срез на периода. "Евролайф" България е разгледана като част от една нова индустрия в икономическите условия на българския преход, работеща в системата

мултилевъл маркетинг, което гарантира достъп до всяка точка в географското пространство. Представени са характеристиките на мултулевъл маркетинг организациите.

В рамките на трета глава са представени и резултати от проведено непредставително изследване с вече работещи консултанти и новопостъпили или желаещи да започнат работа в "Евролайф" България лица. Получените резултати от емпиричното проучване извеждат спецификите на компанията по отношение на нейните маркетингови и пазарни подходи. Анализът на резултатите от направеното авторско проучване, включва двете направления на социологическия институционализъм.

В дисертацията се прави извода, че конструирането на социалното пространство на всяка една икономическа организация предполага институционализиране на нови икономически, политически и социално-културни същности, с други думи, организацията би трябвало да се разглежда като вградена в социалните структури, поддържащи културните очаквания и поведенческите норми, което всъщност отразява влиянието на обществото върху организациите.

II. Оценка на дисертационния труд

Сериозно достойнство на дисертацията е подробното представяне на различни концепции, които са част от институционализма и неoinституционализма, както и теориите за организацията. С това държа да подчертая ерудираността на авторката.

Друго достойнство е систематизацията на разглежданите теории, включваща тяхното излагане в дълбочина и извеждане на основните им характеристики и специфики.

Смятам, че реализираното авторско проучване е много важно като база за направените разсъждения и обобщения на дисертантката.

Приемам направената самооценка на приносите в дисертационния труд, отнасяйки ги главно към областта на обогатяване на съществуващите изследователски пространства.

Препоръки

- Да се засили авторското присъствие във вид на повече рефлексивност и обобщения по отношение на разглежданите теории.
- При една бъдеща публикация препоръчвам да се включи повече емпиричен материал и да се направи допълнителна стилова редакция и езиково усъвършенстване на текста.

Лични впечатления

Познавам Полина Петкова от три годишната редовна докторантура в катедра Социология, "ЮЗУ Неофит Рилски ". Имам отлични впечатления от нея като сериозен, добросъвестен и отговорен млад изследовател; като трудолюбив и дисциплиниран докторант, отличаващ се с коректност и отговорност.

III. Заключение

Смятам, че дисертационният труд „Социалната институция в условията на българския преход: случаят Еволайф България”, представен от редовен докторант Полина Петкова притежава необходимите качества – теоретична и емпирична рамка, ясна структура, ерудиция, направени анализи и изводи.

На това основание препоръчвам на членовете на научното жури да присъдят образователно-научната степен „доктор по социология” на Полина Петкова.

16.05.2013г.

Рецензент: проф.дн Валентина Миленкова